

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/51/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315208308
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2016:5315208308.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o mal. Y. E., J.. X.X.XXXX a mal. M. E., J.. XX.X.XXXX, obaja bytom u matky, obaja zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov - matky: L. E., J.. X.XX.XXXX, Q. XXX/A-XX, Č., zast. JUDr. Janou Hanulákovou, DiS, advokátkou so sídlom Raková 702, kancelária: Matičné námestie 1427, Čadca, a otca: I. E., J.. XX.X.XXXX, Z.. H. XXXX/XX, Č., zast. JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom so sídlom Mierová 1725, Čadca , v konaní o zníženie výživného takto

r o z h o d o l :

I. Otec je p o v i n n ý platiť výživné na maloletú M.G. E., J.. XX.X.XXXX vo výške 120 € mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred počnúc dňom 10.9.2015.

Zameškané výživné za čas od 10.9.2015 do 17.3.2016 (7 mesiacov x 40) vo výške 280 € z a p l a t í otec matke spolu s bežným výživným v pravidelných mesačných splátkach 10 € vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky v stanovenej výške, v stanovenej lehote.

Tým s a m e n í rozsudok Okresného súdu v Čadci č. k. 10P/102/2013-70 zo dňa 7.2.2014, právoplatný dňa 10.3.2014, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletej M. vo výške 80 € mesačne.

II. Vyživovaciú povinnosť otca voči maloletému Y.Q. E., J.. X.X.XXXX vo výške 100 € mesačne z r u š u j e dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Tým s a m e n í rozsudok Okresného súdu v Čadci č. k. 10P/102/2013-70 zo dňa 7.2.2014, právoplatný dňa 10.3.2014, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť na maloletého Tomáša vo výške 100 € mesačne.

III. Žiadny z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 10.9.2015 navrhovateľ - otec podal návrh proti matke za účasti maloletých detí Y., J.. X.X.XXXX M. M., J.. XX.X.XXXX. Žiadal znížiť výživné vo vzťahu k maloletým deťom. K zmene pomerov podľa jeho tvrdení došlo od posledného rozhodovania. Posledným rozhodnutím bolo rozhodnutie vo veci sp. zn. 10P/102/2013, kedy rozsudkom zo dňa 7.2.2014 bolo manželstvo rozvedené a schválená rodičovská dohoda tak, že deti boli zverené do výchovy matky a výživné na maloletého Y. bolo určené sumou 100 € mesačne, na maloletú M. 80 € mesačne. V čase prvého určenia vyživovacej povinnosti bol otec kuchárom u K. S. s príjmom 290 €. Bol schopný platiť výživné v uvedenej výške. Ku dňu podania návrhu pracuje vo viacúčelovom zariadení pre seniorov, kde má približne rovnaký príjem, avšak niekoľko exekúcií (Ex 143/2015 zo dňa 3.9.2015, Ex 148/2015 zo dňa 3.9.2015). Býva v byte, ktorý vlastnícky

patri mestu Čadca. Mesačný preddavok predstavuje 120 €. Na stravu, ošatenie, drogériu, mobil výdavky otca predstavujú sumu 80 €. Zdravotný stav po psychickej stránke je zlý, lieči sa u S.. A., mesačne platí 20 €. Tieto okolnosti považoval za podstatnú zmenu pomerov. Žiadal znížiť výživné tak, že na maloletého Y. bude platiť 50 € mesačne, na maloletú M. 40 € mesačne. K návrhu pripojil upovedomenie o začatí exekúcie Ex 148/2015 zo dňa 3.9.2015 čl. 3 spisu na výkon exekučného titulu - platobného rozkazu č. k. 16C/15/2015 zo dňa 3.2.2015. Pripojil upovedomenie o začatí exekúcie Ex 143/2015 zo dňa 3.9.2015 čl. 6 spisu na výkon exekučného titulu - platobného rozkazu č. k. 6C/73/2015 zo dňa 29.5.2015. Pripojil rozsudok o rozvode manželstva a prvom určení vyživovacej povinnosti na základe rodičovskej dohody, fotokópia č. k. 10P/102/2013-100 zo dňa 7.2.2014 čl. 9, 12. Pripojil rozhodnutie Centra právnej pomoci zo dňa 30.4.2014 (rozhodované dňa 17.3.2016, návrh podaný 10.9.2015), z ktorého vyplýva, že otcovi bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci 30.4.2014 a bol mu určený advokát JUDr. Ladislav Ščury. Prijem, ktorý je v tomto rozhodnutí uvádzaný, sa týka roku 2013 a januára až marca 2014. Rovnako aj konštatovaný stav materiálnej núdze sa týka roku 2013, 2014. Na pojednávaní dňa 17.3.2016 otec uviedol, 180 € mesačne platí exekútorom a nemôže platiť výživné 180 € mesačne, pretože by musel ísť bývať pod most. Snažil sa nájsť si inú prácu, napríklad pri kosení trávy, dostal ekzém a bol 2 mesiace PN. Po rozvode manželstva nepodal návrh na vyporiadanie BSM. Spory 16C/15/2015 a 6C/73/2015 sú pohľadávkami O. Čadca, ktoré sú vymáhané v exekučnom konaní len voči otcovi. Matka svoju časť spláca. Bol nezamestnaný, nemal z čoho platiť. Keď sa zamestnal, musel platiť iné dlhy. U K. S. pracoval len 4 hodiny, popritom sa mu nepodarilo nájsť inú prácu, aby pracoval 8 hodín. Pracovná pozícia prešla na Ž. (opačne). V O. Č. robil výtahára, nemali finančné prostriedky na vyplácanie. Zmluvu mal na 1 rok, na dobu určitú, následne nemal ďalšiu zmluvu. S. K. N. čo do pracovného pomeru ukončil zo zdravotných problémov - ekzém pri kosení trávy. Pri práci v K. H., N..V..Q., Ž. mal dohodu na 4 hodiny, odišiel odtiaľ, poslednú mzdu mu nevyplatili. Pracuje vo viacúčelovom zariadení pre seniorov ako kuchár ku dňu rozhodovania súdu. Na otázku súdu, že v návrhu uviedol príjem u tohto zamestnávateľa 290 €, pred kolíznym opatrovníkom ako aj v konaní 6C/154/2014 uviedol príjem 374 €, otec na pojednávaní dňa 17.3.2016 uviedol, že pravda je taká, že poberá 374 € a nie 290 €, ktoré mu píše zamestnávateľ na pásku. V zahraničí pracovať nemôže, neovláda reč a jeho to pre mladých, nie pre starých. Najlepšie mu ide práca kuchára, ale zaujímal sa aj o inú prácu, napríklad na píle, nešlo mu to. Dal si požiadavku aj do H., S., neprišla mu žiadna odpoveď. Od Z.. Š. si požičal 1 000 €, bola to splátka na byt a pôžička u otca, ktorú mu potreboval vrátiť. Nešlo o platbu za poskytované právne služby. U S.. A. je liečený z dôvodu požívania alkoholu na základe rozhodnutia súdu. U O. má dlh za nájomné 1 000 € za obdobie 2 rokov dozadu. U K. má dlh 300 € na zaplatenie nájomného z roku 2014, u N. N. dlh 10 000 €, ktorý vzali za trvania manželstva. V rámci vyporiadania BSM táto suma medzi manželmi nebola vyporiadaná. Výplatu mu nevyplatil pán Ž. - 2 výplaty vo výške 400 - 500 € za rok 2014, ani výplata u K. H. vo výške 200 € za čas 12/2014. Trestné oznámenia ani žalobu nepodal, je to zbytočné, tak to robia vždy. Právna zástupkyňa otca navyše na pojednávaní uviedla, že maloletý Y. nenavštevuje strednú školu. V záverečnom návrhu uviedla, že súd nemá prihliadať len na tie výdavky, ktoré nebolo nevyhnutné vynaložiť. Otec preukazoval, že výdavky, ktoré nezvláda platiť, sú nevyhnutné výdavky, základné, existenčné výdavky. Pokiaľ ide o mzdu, ktorú priznal v konaní 6C/154/2014, vzťahuje sa ku dňu rozhodnutia v septembri 2015. Otec má zlý zdravotný stav. CPP uznalo, že otec je v materiálnej núdzi.

Matka sa k návrhu vyjadrila dňa 22.2.2016 čl. 41 spisu nasledovne. S návrhom na zníženie výživného nesúhlasila. Na strane otca nedošlo k výraznej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. To, že má otec niekoľko exekúcií, neznamená, že sa nemá podieľať podstatnou mierou na vyživovacej povinnosti. Výdavky otca nemôžu byť na úkor detí. Výživné detí má prednosť pred akýmikoľvek výdavkami, čo je v rozpore s tým, že otec chce prednostne platiť svoje dlhy na úkor platenie výživného. Nech si otec nájde prácu, kde zarobí viac finančných prostriedkov, ktorými by pokryl výživné aj svoje dlhy. Vo veci 6C/154/2014 priznal príjem 374 €, teda nie 290 € ako uvádza v návrhu. Jeho príjem je vyšší ako v čase posledného rozhodovania. Matka maloletých detí má tiež niekoľko dlhov - 2 pôžičky v D. H. N., N..V..Q.. vo výške 1 958,45 € a 1 321,25 €, U. 45 €, K. P. 45 € mesačne. Platí nájomné 215 € mesačne, elektrina, rozhlas 32,14 € mesačne, úrazové poistenie 31,60 € mesačne a internet pre deti 17,51 € mesačne. Ďalej má výdavky so stravovaním, oblečením, obuvou, čistiace, hygienické potreby, potreby za mobilné telefóny, školské pomôcky a vreckové pre obe deti, ktoré nezadefinovala matematicky, napriek výzve súdu. Na pojednávaní dňa 17.3.2016 uviedla. Otec maloletých detí je sám, môže si nájsť aj dve práce popri sebe súbežne. Keď to dokázala matka maloletých detí, môže to dokázať aj on. Na otázku právnej zástupkyne otca uviedla, že maloletý Tomáš od novembra 2015 nenavštevuje strednú školu. Je evidovaný na úrade práce, je nezamestnaný, nikto ho do zamestnania nevezme. Do školy nechcel chodiť, to bol dôvod, prečo odišiel zo školy. Predložila rozhodnutie Úradu práce, sociálnych

vecí a rodiny v Čadci, z ktorého vyplynulo, že neboli mu priznané dávky a matka ho musí živiť zo svojho príjmu. Právna zástupkyňa matky v záverečnom návrhu uviedla, že otec má vyšší príjem, ako mal v čase prvého rozhodovania. Vychádzala aj z vyjadrenie kolízneho opatrovníka. Vo vzťahu k maloletému Y. uviedla, že podľa § 62 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

Podľa § 152 ods. 2 OSP rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe.

Podľa § 153 ods. 2 OSP súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Podľa § 81 ods. 1 OSP aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásenie za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon.

Z uvedeného vyplýva, že súd rozhoduje vo veciach starostlivosti o maloleté deti z úradnej moci, skúma dôkazy aj z úradnej moci a môže prekročiť z úradnej moci predmet sporu. Nie je viazaný predmetom sporu, pretože ide o konania v nadväznosti na § 152 ods. 2, § 153 ods. 2 OSP a § 81 ods. 1 OSP týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti, ktoré konanie možno začať i bez návrhu.

Z toho dôvodu, aj keď predmetom sporu bol návrh na zníženie výživného, súd vo veci maloletého Y. išiel nad návrh z úradnej moci a zrušil vyživovaciu povinnosť voči maloletému Y. na základe skutkového stavu, ktorý v konaní bol zistený.

Vo vzťahu k maloletému Y. E., J.. X.X.XXXX bolo naposledy určené výživné v rozvodom konaní na základe rodičovskej dohody rodičov - rozsudok 10P/102/2013-100 zo dňa 7.2.2014 vo výške 100 € mesačne. V čase rozhodovania príjem otca bol 290 € a v čase rozhodovania maloletý Y. bol žiakom 9. ročníka základnej školy. V čase rozhodovania súdu vo veci 4P/51/2015 dňa 17.3.2016 podľa tvrdení matky, ktoré oznámila kolíznemu opatrovníkovi dňa 26.10.2015 (správa kolízneho opatrovníka čl. 30), maloletý Y.Á. navštevuje 2. ročník N. N., odbor M.. Matka zakúpila všetky školské pomôcky sama, otec sa nepodieľal na ich financovaní. U maloletého sa zvýšili náklady na pracovné oblečenie, obuv, exkurzie. Je zdravý, výchovné problémy matka neudáva. Otec žiadal návrhom vo veci sp. zn. 4P/51/2015 zo dňa 10.9.2015 znížiť výživné na maloletého Y. na sumu 50 € mesačne. Na pojednávaní dňa 17.3.2016 na priamu otázku právnej zástupkyne otca matka uviedla, že od novembra 2015 maloletý Y. nenavštevuje strednú školu, pretože tam nechcel chodiť, je nezamestnaný, nikto ho nezamestná a nepoberá dávky. Pripojila rozhodnutie úradu práce, sociálnych vecí zo dňa 8.1.2016 čl. 84 spisu. Súdu nenahlásila ani matka, ani jej právna zástupkyňa, že syn nenavštevuje strednú školu, a to za celé časové obdobie až do rozhodnutia 17.3.2016. Túto okolnosť súd vyhodnotil ako účelový postup matky a jej právnej zástupkyne ako zavádzanie súdu. V záverečnom návrhu vo vzťahu k maloletému Y. právna zástupkyňa matky uviedla, že vyživovacia povinnosť trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť a maloletý Y. nie je schopný sám sa živiť, pretože je v evidencii úradu práce a nepoberá dávky.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Z pripojeného spisu 10P/102/2013 z rozsudku 10P/102/2013-70 zo dňa 7.2.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť čo do rozvodu 10.3.2014 a okrem rozvodu a trov konania 21.3.2014, súd mal preukázané, že manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené, maloleté deti boli zverené do výchovy a starostlivosti matky a schválená rodičovská dohoda obsahovala aj záväzok otca prispievať na výživu maloletého Y. sumou 100 € mesačne a na maloletú M. sumou 80 € mesačne (v čase rozhodovania otec mal príjem

290 €, maloletá M. bola žiačkou 8. ročníka základnej školy, maloletý Y. žiakom 9. ročníka základnej školy). Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 7.2.2014 vo veci 10P/102/2013 súd mal zistené, že ako príčinu rozvratu tvrdila navrhovateľka ako hlavný problém nadmerné požívanie alkoholu odporcom - otcom, a to dlhodobo, po dobu 3 rokov. V tom čase pracovala v Z. U. Č. s príjmom 350 - 380 € mesačne. Odporca - otec maloletých detí tvrdil, že rozvrat trvá 2 - 3 roky, vznikol v čase, kedy bol nezamestnaný. Navrhovateľka sa zobrala a odišla z domu preč, chodila po baroch s kamarátkami a pre ňu boli prioritné kamarátky a internet. S odporcom nekomunikovala. Predtým zarobil málo, zobral si pôžičku na zaplatenie za byt, pôžičky prestal splácať a došlo to do takého stavu. Uviedol, že deťom na výživu neprispieva, ale kúpi niečo do domácnosti. K tomu navrhovateľka uviedla, že keď bol opitý, vymkol ju, preto bola nútená ísť za kamarátkami.

Vo vzťahu k maloletému Y. by súd bol vyhodnotil ako zmenu pomerov na jeho strane skutočnosť, že namiesto základnej školy navštevuje strednú školu, avšak v nadväznosti na § 154 ods. 1 OSP ku dňu rozhodovania súdu nebol študentom strednej školy, z vlastnej iniciatívy, bez závažných dôvodov zanechal štúdium. Tak ako matka uviedla, nechcelo sa mu už ďalej študovať. Túto skutočnosť súd nemohol vyhodnotiť ako závažný dôvod na strane maloletého Y., pre ktorý nemôže pokračovať v štúdiu a pre ktorý by otec bol povinný platiť na neho vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ maloletý Y. nemá záujem ďalej študovať, je povinný vziať osud do svojich rúk, zamestnať sa a sám sa živiť. Súd si vyložil § 62 ods. 1 Zákona o rodine iným spôsobom ako právna zástupkyňa matky. Vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu trvá do času, kým dieťa nie je schopné sa samé živiť. Táto okolnosť však musí byť objektivizovaná. Schopnosť samo sa živiť dieťa môže dosiahnuť už aj počas svojej maloletosti. V tomto konkrétnom prípade dieťa sa nepripravuje na budúce povolanie, na budúci výkon práce riadnym a sústavným štúdiom, z vlastnej iniciatívy štúdium dieťa ukončilo, a preto podľa názoru súdu, aj keď je maloleté, dosiahlo schopnosť samé sa živiť. Skutočnosť, že je nezamestnaný, nepoberá dávky, je vyvolaná subjektívnymi dôvodmi na strane maloletého dieťaťa, za ktorú musí niesť zodpovednosť. V evidencii nezamestnaných sa maloletý Y. neocitol bez svojho zavinenia, práve opačne, z vlastnej iniciatívy je nezamestnaným a neštudujúcim maloletým dieťaťom schopným pracovať. Ako nepravdivé súd vyhodnotil aj tvrdenie matky, že je nútená ho živiť. Takúto povinnosť nemá ani matka v momente, ako zanikla jej vyživovacia povinnosť. Vzhľadom k tomu, že na súde uviedla, že otec by sa mal snažiť nájsť si prácu, zamestnať sa, aby mohol pokryť svoje vyživovacie povinnosti aj dlhy, súd sa domnieva, že rovnaký prístup by mala mať matka aj k maloletému Y. a viesť ho k tomu, aby sa zamestnal a sám sa živil, keď nechcel študovať.

Podľa R 100/1967 schopnosť dieťaťa, aby sa živilo samo, nie je závislá na dosiahnutí určitej vekovej hranice; nie je teda dôvodom na to, aby sa plnenie vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu obmedzovalo vopred dosiahnutím určitej vekovej hranice dieťaťa (napríklad nadobudnutím plnoletosti).

Podľa R 74/1969 schopnosť maloletého dieťaťa samo sa živiť nemožno posudzovať iba so zreteľom na dosiahnutý vek a stupeň telesnej a duševnej vyspelosti, ale aj so zreteľom na to, ako je maloleté dieťa po mravnej a charakterovej stránke pripravené menovite výchovným pôsobením rodičov podieľať sa svojou činnosťou na spoločensky užitočnej práci.

Podľa R 23/2002 - II: Pri riešení otázky, či vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu nezanikla napríklad v dôsledku toho, že oprávnená osoba je schopná sama sa živiť, nemožno vychádzať iba z toho, že dieťa už skončilo základnú školskú dochádzku a nie je ani v učebnom pomere, pričom je dostatočne vyvinuté a práceschopné, ale za rozhodujúce treba považovať, či vzhľadom na konkrétne okolnosti má dieťa skutočne možnosť sa samo živiť.

Vychádzajúc z uvedeného súd mal za to, že v konaní neboli produkované tvrdenia a dôkazy, ktorými by matka a jej právna zástupkyňa preukázali, že dieťa vzhľadom na konkrétne okolnosti nemá možnosť sa samé živiť. Za týchto okolností vzhľadom k jeho veku, vzhľadom ku skutočnosti, že nemá záujem ďalej študovať, vzhľadom ku skutočnosti, že je zdravý, je v produktívnom veku, nepreukázal, u ktorých zamestnávateľov sa snažil získať prácu, či už na území SR, resp. mimo územia SR a s akým výsledkom. Súd túto okolnosť vyhodnotil, že je objektívne schopný sám sa živiť. Skutočnosť, že subjektívne nepracuje a neštuduje, súd nevyhodnotil ako objektívnu nemožnosť dieťaťa - maloletého Y., aby sa samé živilo. Za taký dôkaz súd nepovažoval rozhodnutie o evidencii na úrade práce a nepoberaní príspevku na výživu. Za situácie, kedy zanechal maloletý Y. štúdium, musel si byť vedomý tejto okolnosti, že v prípade zanechania štúdia bude musieť pracovať a sám sa živiť. Jeho nezodpovedný prístup k riešeniu výživy

vlastnej osoby nemožno prenášať na otca ako zodpovednosť otca za jeho výživu za týchto objektívnych okolností. Z toho dôvodu súd zrušil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému Y., vyhodnotil okolnosť, že maloletý Y. sa nepripravuje štúdiom na ďalší výkon povolania, za podstatnú zmenu pomerov. V dôsledku tejto podstatnej zmeny pomerov podľa názoru súdu v nadväznosti na § 62 ods. 1 Zákona o rodine je objektívne schopný sám sa živiť. Skutočnosť, že subjektívne sa sám neživí, nie je pre posúdenie veci právne relevantná.

Ďalej sa súd zaoberal len rozhodovaním vo vzťahu k maloletej M. E., J.. XX.X.XXXX.

Posledným rozhodnutím je už spomínaný rozsudok č. k. 10P/102/2013-70 zo dňa 7.2.2014, právoplatný dňa 10.3.2014, ktorým manželstvo bolo rozvedené, ktorým maloleté deti boli zverené matke a na základe ktorého otec sa s matkou dohodol na vyživovacej povinnosti voči maloletej M. vo výške 80 € mesačne. V tomto období maloletá M. bola žiačkou 8. ročníka základnej školy, otec mal príjem 290 € mesačne a matka ako predavačka Z. U. Č. 350 - 380 € mesačne.

V nadväznosti na § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine súd preto skúmal, či nastala zmena pomerov vo vzťahu k maloletej M. od právoplatnosti posledného rozhodnutia, teda od 21.3.2014 ku dňu rozhodovania súdu vo veci 4P/51/2015, teda ku dňu 17.3.2016 a či táto zmena pomerov je podstatná.

V nadväznosti na § 78 ods. 1 Zákona o rodine pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia (§ 159 ods. 1, 2, 3 OSP).

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 26.10.2015 čl. 30 spisu vyplýva vo vzťahu k maloletej M., že navštevuje 1. ročník N. N., odbor U. (v porovnaní s prvým rozsudkom bola žiačkou 8. ročníka základnej školy). Zvýšili sa náklady na pracovné oblečenie, zakúpenie cukrárskych pomôcok, obrúsky, utierky, zakupovanie surovín na prípravu zákuskov. Dieťa je zdravé, výchovné problémy matka neudáva.

V konaní mal súd jednoznačne preukázané, že od posledného rozhodovania došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej M. E., ktorá vyžaduje zvýšenie vyživovacej povinnosti a nie zníženie vyživovacej povinnosti. V čase prvého rozhodovania bola žiačkou 8. ročníka základnej školy, v čase rozhodovania súdu je študentkou 1. ročníka N. N., odbor U.. S tým sú spojené zvýšené náklady na štúdium, knihy, pracovné oblečenie, zakúpenie cukrárskych pomôcok, surovín, na oblečenie, dieťa je vo veku blízkom dospelých, na hygienu, kultúru, šport.

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na čl. 30 spisu zo dňa 26.10.2015 taktiež mal súd preukázané, že pred kolíznym opatrovníkom otec uviedol príjem 360 €, čo je príjem vyšší než pri prvom rozhodovaní, kedy uviedol príjem 290 €. Rovnako na pojednávaní dňa 17.3.2016 priznal príjem 374 € mesačne. Uviedol, že 290 € je mu formálne písané na výplatnú pásku, v skutočnosti jeho príjem je 374 €. Súd teda vychádzal z príjmu 374 € čistého mesačne, čo je vyšší príjem ako v čase prvého rozhodovania vo výške 290 € mesačne. Zo správy kolízneho opatrovníka na čl. 30 spisu ďalej vyplýva, že otec býva sám v jednoizbovom byte Q. XXXX, Č., je bez elektriny. Dlh na energie činí 200 €. Pracuje vo viacúčelovom zariadení pre seniorov na H. W.. Za nájom platí 120 €, K. 20 € + 30 €, 100 € pôžička Z.. Š., výživné na deti, náklady na lieky 20 € mesačne. Stal sa neplatičom nájomného za byt a Mestský úrad v Č. podal návrh na vypratanie z bytu. Výživné neplatí pravidelne. Platí podľa možnosti od 100 € do 180 € mesačne. S deťmi sa stretáva nepravidelne. Kolízny opatrovník navrhol zamietnuť návrh na zníženie výživného, pretože by to ohrozilo životnú úroveň maloletých detí (kolízny opatrovník vychádzal zo záveru, že obidve deti študujú).

Z vyjadrenia matky, z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na čl. 30 spisu vyplýva, že od posledného rozhodovania na strane matky nedošlo k zmene pomerov. Naďalej je predavačkou U. Z. s príjmom 330 - 340 €, tak ako v čase prvého rozhodovania. Zmena je v tom, že sa odsťahovala zo spoločného jednoizbového bytu do dvojizbového nájomného bytu na adrese Q. XXX/A. Deti majú svoju zariadenú izbu. Otec sa s deťmi stretáva nepravidelne, platí výživné nepravidelne v rôznej výške od 100 do 130 €. Matka má náklady na nájomné 250 €, pôžička 45 €, splátka notebooku 25 €, internet 15 €, splátka na zakúpenie práčky 15 €, telefón pre deti a matku mesačne 40 €. Občas jej finančne vypomôže stará

matka. Matka sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadrila, že žijú zo životného minima a zníženie výživného by vážne ohrozilo životnú úroveň maloletých detí. Museli by sa presťahovať do menšieho bytu. Matka pred kolíznym opatrovníkom dňa 26.10.2015 vyhlásila, že obe deti študujú na strednej škole. Zmenu čo do štúdia maloletého Y. nenahlásila ani kolíznemu opatrovníkovi, ani súdu.

U maloletej M. rovnako ako u maloletého Y.Á. v nadväznosti na § 152 ods. 2, § 153 ods. 2 OSP a § 81 ods. 1 OSP súd z úradnej moci sa necítil byť viazaný predmetom sporu a išiel nad petíu. Namiesto zníženia výživného na maloletú M. zvýšil výživné na maloletú M.. Dospel k záveru, že došlo na jej strane k podstatnej zmene pomerov, kedy vyživovaciu povinnosť vo výške 80 € mesačne nie je možné znížiť na vyživovaciu povinnosť 40 € mesačne. Naopak, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť maloletej M. zo sumy 80 € mesačne na sumu 120 € mesačne. Náklady na výživu maloletej M., ktorá je stredoškôľčkou, sú podstatne zvýšené, a to nielen z hľadiska štúdia, ale aj z hľadiska výkonu práce, zakupovania pomôcok, aj z hľadiska biologického, je vo veku blízkom dospelých, kedy dospieva, má zvýšené náklady na oblečenie, obutie, hygienu, kultúru, šport. Preto výživné vo výške 120 € mesačne považoval za primerané, pričom vychádzal z celkových nákladov na maloletú M. vo výške 180 € mesačne, s pripočítaním aj alikvótnej časti nákladov na bývanie v dvojizbovom byte, v ktorom býva matka a dve deti. Otca zaviazal platením výživného na maloletú M. vo výške 2/3, teda vo výške 120 € mesačne a matka v prejudiciálnej rovine je povinná platiť 1/3 tejto vyživovacej povinnosti vo výške 60 € vzhľadom k tomu, že zvyšnú časť výživného spláca naturálnym spôsobom - osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Do času, kým maloletá M. nebude schopná sama sa živiť, majú obidvaja rodičia vyživovaciu povinnosť k maloletej M. (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine).

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Za situácie, kedy súd vyhodnocoval tvrdenú zmenu pomerov na strane otca od posledného rozhodnutia od 21.3.2014 do rozhodnutia súdu dňa 17.3.2016, bral do úvahy pri vyhodnotení tvrdených dôvodov aj ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 62 ods. 5 Zákona o rodine popri vyhodnotení podmienok zmeny pomerov podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine.

Z návrhu vyplýva, že podstatnú zmenu pomerov na zníženie vyživovacej povinnosti videl otec v tom, že sa jeho príjem znížil a má príjem vo výške 290 €. Takéto tvrdenie súd považoval za nepravdivé tvrdenie výpoveďou samotného otca pred kolíznym opatrovníkom (čl. 30), kde priznal príjem 360 € a na pojednávaní dňa 17.3.2016, kde priznal skutočný čistý príjem vo výške 374 €, hoci na výplatnú pásku mu zamestnávateľ píše 290 €. Tým mal súd vlastnými slovami otca vyvrátené jeho tvrdenie, že čo do jeho príjmu došlo k podstatnej zmene pomerov v jeho neprospech. Práve naopak, došlo k zmene pomerov, že jeho plat je vyšší ako pri poslednom rozhodovaní. Zo sumy 290 € sa zvýšil na sumu 374 €, ktorú podľa názoru súdu je v schopnostiach a možnostiach otca zvýšiť, nájsť si aj druhé zamestnanie, resp. iné zamestnanie, keďže nemá v osobnej starostlivosti maloleté deti a tento časový priestor môže využiť na zvýšenie príjmu do rodiny. K zvýšeniu príjmu na jeho strane však môže dôjsť len vtedy, keď zmení spôsob svojho života, ktorý súdu vyplynul aj z rozvodového spisu (požívanie alkoholu), aj z vyjadrenia otca na pojednávaní zo dňa 17.3.2016 čl. 80 spisu, kedy na otázku súdu uviedol, že u S. A. je liečený z dôvodu požívania alkoholu a na základe rozhodnutia súdu sa na tieto liečenia musí dostavovať.

V nadväznosti a v príčinnej súvislosti s takým záverom súd vyhodnotil aj časté striedanie zamestnaní zo strany otca maloletých detí. V tomto smere poukazuje súd aj na § 75 ods. 1 Zákona o rodine, kedy sa podľa názoru súdu sám vzdával pracovného pomeru dohodami o rozviazaní pracovného pomeru (dohoda o rozviazaní pracovného pomeru s Mestským podnikom služieb Č. zo dňa 9.6.2015 čl. 95 spisu, pričom zdravotné dôvody rozviazania pracovného pomeru neprekázal lekárske potvrdením, dohoda o skončení pracovného pomeru dňa 28.8.2013 čl. 98 spisu - Ž. X. M. N. bez uvedenia dôvodu, skončenie

pracovného pomeru v skúšobnej dobe K. H., N..V..Q., G. G. zo dňa 21.1.2015 čl. 100 spisu, žiadosť otca maloletých detí o rozviazanie pracovného pomeru čl. 102 spisu u K. S.).

Ďalšiu podstatnú zmenu pomerov pre zníženie výživného tvrdil otec maloletých detí exekúcie v spoločnosti K. u exekútorky Z.. Ď. vo vzťahu k nedoplatku na byt v spoločnosti O. - Ex 143/2015, Ex 148/2015.

Z Ex 148/2015 na čl. 3 spisu vyplýva, že táto exekúcia bola začatá na výkon platobného rozkazu č. 16C/15/2015 zo dňa 3.2.2015. Z pripojeného spisu 16C/15/2015 vyplýva, že návrh bol podaný po rozvode manželstva dňa 16.1.2015, ide o nájomné za byt č. XX I. Č., Q. W., bytový dom č. XXXX, z ktorého sa manželka s deťmi odsťahovala. Teda povinnosť platiť nájomné sa vzťahovala už len na otca maloletých detí. Dlh predstavoval 697,33 € istiny s príslušenstvom. Platobný rozkaz 16C/15/2015-14 zo dňa 3.2.2015 na túto sumu nadobudol právoplatnosť dňa 27.6.2015.

Z upovedomenia o začatí exekúcie Ex 143/2015 na čl. 6 spisu vyplýva, že bola nariadená na výkon právoplatného platobného rozkazu 6C/73/2015 zo dňa 29.5.2015. Z pripojeného spisu 6C/73/2015 súd mal preukázané, že návrh bol podaný po rozvode manželstva, po odsťahovaní manželky a detí z bytu, dňa 5.5.2015. Bol vydaný platobný rozkaz na zaplatenie nájomného a služieb spojených s užívaním bytu, v ktorom už matka s deťmi nebývala vo výške 349,74 € istiny s príslušenstvom. Právoplatnosť nadobudol 2.7.2015. Dlh sa týkal len otca maloletých detí

Pripojeným rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. k. 6C/154/2014-57 zo dňa 10.9.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.1.2016, teda po rozvode manželstva, po opustení matky s deťmi spoločnej domácnosti, vyplýva, že obidvaja bývalí manželia boli zaviazaní platiť K. N. N. spoločnej a nerozdielne sumu 10 964,12 € so 7,49 % úrokom z omeškania a s 5 % úrokom z omeškania a nahradiť trovy konania. Úver bol poskytnutý vo výške 9 315,61 €. Dlh vznikol na základe zmluvy o stavebnom sporení a mimoriadnom medziúvere. Z výpovede matky aj otca na pojednávaní dňa 17.3.2016 čl. 78 spisu súd mal preukázané, že matka z tejto sumy pravidelne platí svoju časť vo výške 60 € a otec tento dlh neplatí. Len konštatoval, že nemal z čoho platiť.

Na čl. 59 spisu je zmluva o pôžičke, ktorú poskytol Z.. X. Š., M. M. Č., otcovi maloletých detí dňa 9.12.2014, teda po rozvode manželstva a po opustení bytu zo strany matky a maloletých detí. Pôžička je vo výške 1 000 €. Na pojednávaní dňa 17.3.2016 čl. 80 spisu uviedol, že mal pôžičku u otca, ktorú potreboval vrátiť a týkala sa splátky na byt. Preto vzal pôžičku od Z.. Š..

Na pojednávaní ďalej uviedol, že dlhuje nájomné, to bude asi 1 000 € za obdobie 2 roky dozadu (exekučné konania), u K. 300 € na zaplatenie nájomného z roku 2014, u N. N. 10 000 € (rozsudok vo veci 16C/15/2015, z ktorého matka platí pravidelne svoju časť 60 € a otec neplatí nič).

Vo vzájomných súvislostiach vyhodnotil uvedené pôžičky súd takým spôsobom, že ide o pôžičky po prvom rozhodovaní vo veci, teda po rozvode manželstva, po tom, čo matka s maloletými deťmi opustila spoločný byt. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dlžoby sa týkajú len otca maloletých detí. Netýkajú sa matky maloletých detí. Súd však tieto pôžičky nevyhodnotil ako podstatnú zmenu pomerov na strane otca maloletých detí v jeho prospech, ale v jeho neprospech. Aj matka maloletých detí musí splácať alikvótnu časť dlhu na základe rozsudku 16C/15/2015, svoju povinnosť si plní, musí platiť nájomné za byt, ošatenie, obutie a svoje vlastné dlžoby. Nevhodný spôsob života na strane otca maloletých detí (nadmerné požívanie alkoholu, striedanie zamestnaní z vlastnej iniciatívy) spôsobil, že bol bez príjmu a nebol schopný platiť svoje záväzky, a to dlhodobo a v tomto spôsobe života zotrúva naďalej. V nadväznosti na § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred výdavkami rodičov a výdavky povinného rodiča, ktoré nebolo nevyhnutné vynaložiť, súd neberie do úvahy. V prípade, že by odporca svoj príjem 374 € nebol použil na alkohol, nebol by striedal zamestnania, bol by schopný z tohto príjmu zaplatiť výživné aj pravidelné platby. Jeho zavinením došlo k naakumulovaniu platieb a následným dlžobám. Nebolo nevyhnutné sa takto zadlžiť. Tieto výdavky súd nebral do úvahy a nevyhodnotil ich ako podstatnú zmenu pomerov na strane otca v jeho prospech.

Za podstatnú zmenu pomerov súd nevyhodnotil ani tvrdenie v návrhu, že podstatnou zmenou pomerov je aj skutočnosť, že zdravotný stav otca je zlý po psychickej stránke, lieči sa u S.. A., má predpísanú liečbu, mesačne platí 20 €. Z výsluchu otca na pojednávaní dňa 17.3.2016 vyplýva, že u S.. A. je liečený

z dôvodu požívania alkoholu a na základe rozhodnutia súdu. Takúto okolnosť, ktorú si zapríčinil samotný otec, nemožno vyložiť na ľarchu maloletých detí a prejavíť ju v rozhodnutí súdu o znížení vyživovacej povinnosti otca voči maloletej M..

Za týchto okolností súd dospel k záveru, že zo sumy 374 € je schopný platiť výživné na maloletú M. vo výške 120 € mesačne. $374 - 120 = 254$ € mesačne. Z tejto sumy pri abstinencii je schopný podľa názoru súdu otec zaplatiť riadne výživné, nájomné, služby spojené s užívaním bytu. Do dlžob nedostala otca matka maloletých detí ani maloletá M., preto nie sú povinné doplácať na nevhodný spôsob života, nadmerné požívanie alkoholu zo strany otca. Zodpovednosť za takýto spôsob života musí znášať samotný otec maloletých detí. Je v jeho schopnostiach a možnostiach si zvýšiť príjem tak, aby pokryl aj dlžoby, ktoré vznikli jeho zavinením a ktoré mu súd nezapočítal do oprávnených výdavkov. Oprávneným výdavkom je výživné a nie dlžoby spojené nevhodným spôsobom života otca maloletých detí.

Z uvedených dôvodov súd zvýšil vyživovaciu povinnosť na maloletú M. E. vo výške 120 € mesačne počnúc dňom podania návrhu 10.9.2015. Zameškané výživné za čas od 10.9.2015 do 17.3.2016, za 7 mesiacov po 40 €, vo výške 280 € zaplatí otec matke spolu s bežným výživným v pravidelných mesačných splátkach 10 € pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky v stanovenej výške, v stanovenej lehote. Súd vychádzal zo záveru, že pôvodne na maloletú M. bolo stanovené výživné vo výške 80 € mesačne, v tomto rozsudku súd stanovil výživné vo výške 120 € mesačne, rozdiel predstavuje 40 € mesačne zameškaného výživného do 10.9.2015 až do rozhodnutia súdu dňa 17.3.2016. Tým sa zmenil rozsudok Okresného súdu v Čadci č. k. 10P/102/2013-70 zo dňa 7.2.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.3.2014, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletej M.G. vo výške 80 € mesačne.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP o trovách konania súd rozhodol tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie sa týka starostlivosti o maloleté deti, ktoré možno začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.